

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marta Sawińska

Protokolant: Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2022 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy (...) spółka z o.o. w Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

przy udziale : J. W.

o podstawę wymiaru składek

na skutek zażalenia (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł.

na postanowienie zawarte w punkcie 2 wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z dnia 20 lipca 2022 r. sygn. akt III AUa 461/21

postanawia:

1. **oddala zażalenie,**

2. **zasądza od (...) sp. z o.o. w Ł. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. kwotę 450 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.**

		sędzia Marta Sawińska
--	--	-----------------------

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem zawartym w pkt 2 wyroku z dnia 20 lipca 2022 r. w sprawie III AUa 461/21 Sąd Apelacyjny w Poznaniu zasądził od odwołującej spółki (...) sp. z o.o. (jako strony przegrywającej) na rzecz organu rentowego kwotę 4050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (w pkt 1 wyroku oddalono apelację ww. spółki).

W uzasadnieniu postanowienia o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny wskazał, iż orzekł zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2018r., poz. 265 j.t.) zasądając od odwołującej na rzecz organu rentowego tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym kwotę odpowiadającą wartości przedmiotu sprawy - zaskarżenia 4050 zł (5400 zł x 75%) – pkt 2 wyroku.

Zażalenie na postanowienie o kosztach zawarte w pkt 2 wyroku Sądu Apelacyjnego złożyła odwołująca spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł. zarzucając mu:

1. naruszenie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych poprzez jego niezastosowanie przy rozstrzygnięciu o kosztach procesu;
2. naruszenie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie pomimo tego, że zachodził w sprawie wypadek szczególnie uzasadniony przemawiający za nieobciążaniem strony kosztami zastępstwa procesowego.

Wskazując na powyższe zarzuty wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia oraz odstąpienie od obciążenia odwołującej kosztami procesu;
2. zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie podlega oddaleniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zarzuty odwołującej nie są zasadne, a tym samym nie mogą skutkować zmianą zaskarżonego postanowienia w zakresie wysokości zasądzanych kosztów czy też odstąpienia od obciążenia odwołującej kosztami procesu.

Przyjęty w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych mechanizm wyliczenia wysokości kosztów zastępstwa prawnego opiera się na zasadzie, że stawki minimalne w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych, uzależnione są od wartości przedmiotu sprawy (§ 2). Jednak w odniesieniu do określonej kategorii spraw, to jest spraw o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego oraz w spraw dotyczących podlegania ubezpieczeniom społecznym, stawki zostały określone w sposób sztywny (§ 9 ust. 2).

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot sporu wyznaczany jest przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych.

W rozpoznawanej sprawie jest to decyzja ustalająca podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne a zatem nie należąca do kategorii spraw wymienionych § 9 ust. 2 rozporządzenia.

W tej sytuacji zastosowanie znajduje przywołany przez Sąd Apelacyjny § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia, co oznacza, że wysokość opłaty jest uzależniona od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 3 października 2019 r. III UZP 9/19 orzekł, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych o należności z tytułu składek i wysokość zadłużenia stawkę wynagrodzenia radcy prawnego ustala się na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

W uzasadnieniu wskazano m.in., że sprawy rozpoznawane według przepisów k.p.c. dzielą się na majątkowe (o prawa majątkowe) i niemajątkowe (o prawa niemajątkowe). Odrzucenie możliwości ustalenia stawki minimalnej wynagrodzenia radcy prawnego według wartości przedmiotu sprawy wymagałoby przesądzenia, że - jeśli chodzi o sprawę niewyodrębnioną rodzajowo w przepisach rozporządzenia a zaliczoną do spraw cywilnych, ze stosunku pracy lub ubezpieczeń społecznych - mamy do czynienia ze sprawą o prawa niemajątkowe, a tak przecież nie jest, skoro sporna pozostaje określona suma pieniężna.

Z kolei w postanowieniu z 10 października 2017 r. sygn. akt II UZ 59/17 Sąd Najwyższy uznał, że w sprawach w których przedmiotem sporu nie jest wysokość zobowiązania składkowego, ale wysokość samej podstawy wymiaru - wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnica między deklarowaną przez płatnika składek podstawą wymiaru składek a podstawą wymiaru określoną przez organ rentowy za sporny okres - art. 22 w związku z art. 398² § 1 k.p.c. (por. np. postanowienia SN z 8 listopada 2013 r., II UZ 61/13 w LEX nr 1396417; z 24 listopada 2016 r., I UZ 41/16, LEX nr 2191449 i powołane tam orzecznictwo; z 19 kwietnia 2017 r., I UZ 63/16, LEX nr 2309618; postanowienie SN z 10 października 2017 r., II UZ 59/17, LEX nr 2397614).

W tych okolicznościach uznać należało, że zaskarżone postanowienie odpowiada prawu.

Nieskuteczne okazały się także zarzuty dotyczące naruszenia art. 102 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.

Sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu rozpoznającego sprawę i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępianie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór. (por. postanowienia SN z 28 lutego 2020 r., V CSK 485/19 z dnia 22 lutego 2011 r. II PZ 1/11).

Zastosowanie art. 102 ze względu na sytuację majątkową strony, może występować jedynie wówczas, gdy znajduje się ona w wyjątkowo trudnej sytuacji majątkowej, a wytaczając powództwo, była subiektywnie przeświadczona o słuszności dochodzonego roszczenia (postanowienia SN: z 3.02.2011 r., I CZ 171/10, LEX nr 738386; z 11.08.2010 r., I CZ 51/10, LEX nr 737252; z 19.09.2013 r., I CZ 183/12, LEX nr 1388472; z 5.07.2013 r., IV CZ 58/13, LEX nr 1396462; z 17.04.2013 r., V CZ 124/12, LEX nr 1341727).

Sąd Najwyższy przyjmuje jednak, że przesłanka subiektywnego przekonania strony o jej racjach, uzasadniająca zastosowanie art. 102, z reguły ustaje, gdy stronie znane jest już negatywne rozstrzygnięcie jej żądań przez sąd pierwszej instancji (tak np. SN w postanowieniach: z 23.05.2013 r., I CZ 161/12, LEX nr 1353087; z 18.01.2013 r., IV CZ 149/12, LEX nr 1293825; z 26.09.2012 r., II CZ 103/12, LEX nr 1232762).

Podkreślić też należy, że kontrola instancyjna zastosowania przepisu art. 102 k.p.c. z reguły wtedy może prowadzić do zmiany rozstrzygnięcia o kosztach procesu, gdy dokonana przez sąd ocena okaże się oczywiście dowolna, a z taką oceną nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Reasumując podniesione przez skarżącą argumenty nie prowadzą do skutecznego zakwestionowania rozstrzygnięcia o kosztach Sądu drugiej instancji.

Z powyższych względów, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 394² § 1¹ pkt 3 i § 2 k.p.c. oraz art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako bezzasadne.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zasądając od (...) sp. z o.o. w Ł. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. kwotę 450 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym (punkt 2 postanowienia).

sędzia Marta Sawińska